

відставання розуміння сенсорних еталонів.

Список використаних джерел

1. Аксьонова О. Г. Особливостей сенсорного розвитку у дітей з тяжким порушенням мовлення / О. Г. Аксьонова // Корекційна педагогіка і психологія. – 2015. – №6. – 140 с.
2. Кривоніс М. Л. Сенсорний розвиток : з досвіду роботи / М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. – Х. : Видавництво «Ранок», 2012. – 256 с.
3. Метиева Л. А. Развитие сенсорной сферы детей / Л.А. Метиева, Э.С. Удалова. – М. : Просвещение, 2009. – 42 с.

УДК 373.2.017:373.2.09(043.2)

Михайлова К.В.,
старший викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА МОДЕЛЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

На сучасному етапі в умовах реформування національної системи освіти на часі модернізація змісту дошкільної освіти, гуманізація її цілей та принципів, переорієнтація на розвиток особистості дитини дошкільного віку.

Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти характеризуються переходом від традиційної моделі навчання та виховання до розвивальної конструктивної моделі, орієнтованої на результат. Актуальним питанням сьогодення залишається створення сприятливих умов для особистісного становлення й творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетентності. Реалізація цього важливого завдання можлива при використанні в освітньому процесі особистісно орієнтованої моделі навчання

Особистісно орієнтована модель навчання - це навчання, центром якого є особистість. Метою особистісно орієнтованого навчання є виявлення суб'єктивного досвіду кожної дитини та надання психолого-педагогічної допомоги у становленні її індивідуальності, в життєвому самовизначенні, самореалізації.

Головними завданнями особистісно зорієнтованого навчання є:

- розкрити індивідуальні пізнавальні можливості кожної дитини;
- розвиток її індивідуальних пізнавальних здібностей;
- допомога дитині у самопізнанні, самоактуалізації, самореалізації, самовизначенні;
- формування культури життєдіяльності, яка дає можливість продуктивно будувати власне життя.

Особистісно орієнтована модель навчання і виховання має своєю концептуальною основою гуманістичну філософію, яка виходить із визнання унікальності суб'єктивного досвіду здобувача освіти як найважливішого джерела індивідуальної життєдіяльності та обумовлює своєрідність підходів до визначення поняттєво-термінологічного апарату особистісно орієнтованої освіти, її мети, змісту, методів, форм і засобів, стилю взаємодії учасників освітнього процесу.

Особистісно орієнтована модель позначає:

- систему інноваційних підходів, що забезпечують становлення особистості як індивідуальності шляхом диференційованого підходу до навчання та наданні кожному права вибору власного шляху розвитку;
- цілісний освітній процес, що являє собою взаємозв'язок учіння, навчання та розвитку особистості.

Компонентами особистісно орієнтованої моделі є: цільвий, змістовий, процедурно-діяльнісний та результативний.

Базовим компонентом дошкільної освіти в Україні пріоритетним визначено розвиток дошкільника як особистості, яка розвивається завдяки впливу природних та соціальних факторів [1].

Як показують дослідження видатних психологів О.М.Леонтьєва, Г.С.Костюка, Л.С.Вигодського, С.Л.Рубінштейна та інших не можна не враховувати власну активність дошкільника, його самостійні життєві відкриття. Джерелом активності дитини в цьому віці є її власна діяльність і діяльність, спільна з дорослим, до якої обидва суб'єкта вносять частину свого досвіду.

Побудова освітнього процесу у закладі дошкільної освіти саме на таких позиціях визначає особистісно орієнтований підхід, а отже формування особистості кожної дитини. Результати наукових досліджень засвідчують, що пріоритетними компонентами особистості дошкільника є дитячий світогляд, самосвідомість, емоційна сфера, волюва сфера, потребово-мотиваційна сфера, базові якості, здатність самовизначитися в життєвому просторі відповідно до вікових можливостей, ціннісно ставитися до Природи, Рукотворного Світу, Людей і Самого Себе [2].

Дослідження показують, що особистісно орієнтований підхід у процесі організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти має базуватися на визнанні дитини найвищою цінністю і спрямовуватися на створення відповідних умов для становлення дошкільника як особистості. Окрім цього особистісно орієнтований підхід має гармонізувати і гуманізувати життя дитини як у родині, так і в дитячому садку. Батьки повинні бути першими помічниками вихователя у формуванні особистості дитини і створювати всі умови в сім'ї для її гармонійного розвитку. Гармонізація життя передбачає побудову життєдіяльності дошкільника за законами гармонії, а гуманізація – утвердження блага дитини, пріоритет її інтересів, природо- і культуродоцільність її виховання та навчання..

Згідно Базового компоненту дошкільної освіти в Україні важливим завданням освітньої роботи, в процесі якої реалізовується особистісно орієнтований підхід до кожної дитини є такі: навчання жити у плінному світі, адаптуватися до змін, проявляти самоактивність, власну творчість, розвиток особистісної культури, формування усвідомлення себе частиною спільності. Сучасна дошкільна освіта як перша самооцінна ланка має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дітей, допомогти їй реалізувати свій природний потенціал [3].

Вирішення означених завдань передбачає застосування таких засобів, як індивідуальний та диференційований підхід до кожного вихованця. Разом з цим сучасні дослідники пропонують використовувати особистісно зорієнтовані технології:

- гуманістично-особистісну, в якій закладено ідеї поваги і любові до малюка;
- технологію співдружності, що передбачає реалізацію демократизму, рівності, партнерства у відносинах педагога і дитини;
- технологію вільного виховання, що робить акцент на наданні дитині свободи вибору в різних сферах її життєдіяльності .

Обов'язковим є створення у навчально-виховному процесі ситуацій, що стимулюють допитливість, спонукають дитину використовувати набутий досвід для виконання певних завдань. Серед методів навчання перевагу слід віддавати практичним: грі, спільній діяльності з дорослими та однолітками, моделюванню, експериментуванню, вправлянню тощо. В арсеналі сучасного вихователя мають бути заняття-дослідження, заняття-відкриття, заняття-подорожі, заняття-мрії, на яких дітям надається можливість ділитися своїми почуттями, мріями [3]. Важливо дітям надавати більше самостійності у всіх видах діяльності як у дошкільному закладі, так і в умовах сімейного виховання.

Отже, побудова освітнього процесу у закладах дошкільної освіти повинна здійснюватись на основі особистісно орієнтованої моделі освітньо-виховної роботи, центральною фігурою якої є дитина як її активний суб'єкт, життєвим контекстом – її особистісне буття, а основним досягненням - її життєва компетентність.

Список використаних джерел

- 1.Базовий компонент дошкільної освіти //Вихователь-методист дошкільного закладу. Спецвипуск. – 2012. – 26с.
- 2.Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод 1.Базо. посіб./Наук.ред.О.Л.Кононко- К.: Ред. журн.»Дошкільне виховання»,2003. – 243с.

3.Киричук Т.В. Особистісно орієнтований підхід до дитини в освітньому просторі ДНЗ./Таврійський вісник освіти. – 2013.- №4(44). С.-28.

УДК 373.2.015.311:796.1/.3(043.2)

Ожоганич О. В.,
студентка групи ДО-1 м,
Брижак Надія Юріївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ГРА ЯК ПРОВІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний етап розвитку дошкільної освіти характеризується пошуком нових підходів до особистості дитини-дошкільника. Головна ідея Нової української школи полягає в переході від школи, де дітей напихають лише знаннями, до школи компетентностей XXI століття, школи для життя. навчання. Це означає, що учні не просто будуть набувати знань, а вчитимуться використовувати їх на практиці й опановуватимуть навички. Отже освітній процес має бути побудований за діяльнісним процесом. Оскільки гра в дошкільному віці є основним видом діяльності, то саме вона повинна набувати все більшої значимості та посісти вагоме місце в життєдіяльності дитини-дошкільника.

У Державному стандарті дошкільної освіти України – Базовому компоненті дошкільної освіти (2012 р.) ігрову діяльність виділено в освітню лінію «Гра дитини», де вказано, що гра є провідною діяльністю дітей дошкільного віку, в якій формується особистість дитини [1]. У документі підкреслюється важлива роль гри в психологічному розвитку дитини дошкільного віку, бо саме гра забезпечує поступовий розвиток базових психологічних новоутворень (уява, довільність, соціальна активність, самопізнання, самооцінка тощо) і цим самим сприяє успішній освітченості дитини-дошкільника.

Гру як метод навчання і виховання дітей різних вікових категорій досліджували видатні педагоги минулого К. Ушинський, М. Демков, А. Макаренко, В. Сухомлинський та ін. Вони дійшли висновку про виняткову цінність гри для дитини і необхідність її цілоспрямованого використання.

Розкриваючи вплив гри на розвиток особистості дитини дошкільного віку, науковці (С. Ладивір, Н. Луцан, О. Овчарук, Т. Постоян, Ю Руденко та ін.) підкреслюють, що через неї вона знайомиться з поведінкою та взаємовідносинами дорослих людей, які стають зразком її власної поведінки. В ігровій діяльності дошкільник набуває основних навичок спілкування, якостей необхідних для встановлення контакту з однолітками. Захоплюючи дитину та примушуючи її підкорятися правилам поведінки взятій на себе ролі, гра сприяє розвитку почуттів і вольової регуляції поведінки.

Ґрунтовніше проблема педагогічного керівництва грою досліджувалась на матеріалі дошкільного дитинства відомими науковцями дошкільної педагогіки (Л. Артемова, А. Богуш, Р. Жуковська, Н. Михайленко та ін.) і психологами (О. Запорожець, Н. Непомняща, О. Проскура, Ю. Приходько та ін.), оскільки гра для цього періоду онтогенетичного розвитку особистості є провідною діяльністю.

У дослідженнях А. Богуш, Н Гавриш, К Крутій та інших вчених зазначається, що гра – це явище загальнолюдське, основою якого виступає природа і суспільне життя, що знаходить своє відображення в розгорнутій формі ігрової діяльності.

В «Українському педагогічному словнику» за редакцією С. Гончаренка гра трактується як форма вільного самовияву людини, яка передбачає реальну відкритість світові можливого й розгортається або у вигляді змагання, або у вигляді зображення (виконання, репрезентації) якихось ситуацій, смислів, станів. Зміст гри рольової реалізується дитиною у взятій на себе ролі, згідно з певними правилами поведінки, що

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>